

Pilegrimsleden

Foto: Mari Kollandsrud/ Riksantikvaren

Foto: Mari Kollandsrud/ Riksantikvaren

Historikk

Det nordligste målet for pilegrimsferdene i Europa var Nidaros eller dagens Trondheim. Målet for dem var Olav den Helliges grav.

I Europa er tradisjonen med å gå i de gamle pilegrimenes fotspor i ferd med å ta seg opp, særlig med Santiago de Compostella i Spania som mål. Men mange ser seg nå også om etter mer eksotiske og mindre trafikkerte områder.

I 1997 var leden mellom Oslo og Trondheim ryddet og merket. Det samme gjaldt leden fra Sverige over Stiklestad til Trondheim. Pilegrimsleden blir stedvis mye brukt, men de fleste vandrer over kortere strekninger.

Prosjektet

Pilegrimsleden passerer gjennom flere fylker, og har som mål å legge til rette for næringsutvikling, og den passerer også gjennom flere kulturlandskap av nasjonal verdi. Målet for prosjektet er å øke interessen for, og få flere til å vandre langs, leden, både lokalbefolkning og tilreisende, nordmenn og utlendinger. Prosjektet skal også stimulere til markedsføring av leden og etablere informasjonssentre langs den. For å få flere brukere av leden skal selve veitraséen skjøttes og merkes bedre. Det samme skal kulturminnene langs den.

I Prosjektet skal det legges vekt på å utvikle nye næringer og tilbud langs leden – som flere overnatningssteder, organiserte turer og andre pakkeløsninger. Mer og bedre informasjon skal hjelpe til med å skape blest om pilegrimsleden. Det samme skal gode kart og brosyrer som forteller om leden og hva man kan finne langs den.

Det er et ønske å samarbeide med ulike reiselivsoperatører, lokale bedrifter langs leden og bedrifter som opererer på nasjonalt nivå. Videre vil prosjektet arbeide for å samordne og kvalitetssikre den informasjonen som i dag ligger ute på internett. Prosjektet skal også videreforske kompetanse og erfaringer som kan komme andre deler av leden og andre prosjekter til gode.

Pilegrimsleden som kulturminne

Selve leden er i seg selv mange steder et kulturminne. Den følger veifar fra ulike tids-epoker, som hulveier, middelalderfar, kongeveier, seterveier og kirkeveier. Dette gir unike muligheter til å informere om gamle veier og veghistorie.

Pilegrimsleden går gjennom jordbruksområder, skogsområder, fjelloverganger, innlandslandskap og kystlandskap. Mange av stedene har stor kulturhistorisk verdi. Vi finner kulturminner knyttet til arven etter Olav den Hellige, som olavskilder og –kirker, kirketufter og kirkesteder fra middelalderen, samtidig som vi også finner kulturminner fra nyere tider. Langs leden finnes også den immaterielle kulturarven i form av tro, sagn og fortellinger.

Prosjektet ønsker å formidle kulturarven ved å stimulere til teateroppsetninger om middelalderen, om pilegrimsvandringer og om Olavsarven. Den kulturelle skolesekken og kirkens konfirmasjonsundervisning vil også bli trukket inn i prosjektet.

Internasjonalt

Det er et mål å få mer kunnskap om pilegrimsledene rundt om i andre land i Europa og skaffe kunnskap om hvordan de ulike ledene blir tilrettelagt for reisende, om hvordan de organiserer arbeidet med å skjøtte ledene, og hvor mange som vandrer langs ledene og hvor mange flere som besøker pilegrimsmålene hvis leden er godt tilrettelagt.

Pilegrimsleden er unik og kan brukes på flere måter. Man går mot et mål og underveis byr vandringen på friluftsopplevelser og innsikt i kulturhistorien. Vandringen kan være en religiøs opplevelse eller den kan by på refleksjon for dagens travle mennesker.

Flere ulike aktører står bak: fylkeskommunene i Oppland, Nord- og Sør-Trøndelag, Bispedømmerådet i Nidaros, kommunene langs leden, kirken, reiselivsnæringen, frivillige organisasjoner og NHO.

Kontaktopplysninger:

Knut.Andresen@nidarosdomen.no
Steinar.Skomdal@kirken.no

Foto: Mari Kollandsrud/ Riksantikvaren